

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **P.**, zastúpeného Advokátskou kanceláriou V., proti povinnému: **Z.**, o vymoženie **2 247,79 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 12Er/142/2012, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 27. februára 2013 č. k. 14CoE/349/2012-32, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie oprávneného **o d m i e t a**.

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Oprávnený podal dňa 21. 12. 2011 súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 2 247,79 eur s príslušenstvom. Uviedol, že exekučným titulom je k návrhu pripojený rozhodcovský rozsudok vydaný STÁLYM ROZHODCOVSKÝM SÚDOM zriadeným pri ROZHODCOVSKEJ, ARBITRÁŽNEJ a MEDIAČNEJ, a. s., so sídlom v Bratislave, Trnavská cesta 7, IČO: 35 862 882 zo 06. 10. 2011 sp. zn. IIC1110256, ktorým bola povinnému Z. uložená povinnosť zaplatiť sumu 2 247,79 eur s príslušenstvom. Súdny exekútor požiadal Okresný súd Košice - okolie o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Košice - okolie uznesením zo 07. 09. 2012 č. k. 12Er/142/2012-18 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa § 41 ods. 2 písm. d/, § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 4 písm. r/, 5, § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a/, b/, § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, smernice Rady 93/13/EHS z 05. 04. 1993 a uviedol, že v zmysle citovaných ustanovení súd ešte pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie skúma, či žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom. Konštatoval, že zmluva o úvere zo dňa 26. 02. 2008 je zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. Súd prvého stupňa zdôraznil, že podľa rozhodcovskej doložky dohodnutej v zmluve o úvere sa spotrebiteľ musí podrobiť rozhodcovskému konaniu, čo pre povinného v tomto prípade znamená podrobiť sa konaniu vzdialenostne neprijateľnému (viac ako 500 km) pred súkromnou osobou, ktorú si oprávnený už predformuloval v zmluve, na ktorej výbere spotrebiteľ nemal žiadnu účasť. Spotrebiteľ si túto doložku osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa, ale na začiatku zmluvného vzťahu. Takto formulovaná doložka podľa súdu prvého stupňa spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a preto je v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neplatná. Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy, obsahom ktorej je aj takáto doložka reálne vopred vzdáva práva na účinnú procesnú obranu, čo je v podmienkach právneho štátu neprijateľným javom. Súd prvého stupňa poukázal aj na interpretačné pravidlo Smernice Rady 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a dodal, že akékoľvek plnenie priznané rozhodcom na základe rozhodcovskej doložky, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi je plnením, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi (§ 53 ods. 1 a ods. 4 písm. r/ OZ). Súd prvého stupňa preto konštatoval, že rozhodcovský rozsudok nezakladá vykonateľnosť predmetnej pohľadávky, na základe ktorého by bolo možné viesť exekúciu, nakoľko nie je spôsobilým exekučným titulom na vykonanie exekúcie.

Krajský súd v Košiciach, ako súd odvolací, na odvolanie oprávneného napadnutým rozhodnutím z 27. 02. 2013 č. k. 14CoE/349/2012-32 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil a účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd zdôraznil, že ak rozhodcovský rozsudok má niektorý z nedostatkov uvedených v § 45 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní exekučný súd musí v zmysle § 44 ods. 2 zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Odvolací súd sa stotožnil so súdom prvého stupňa ohľadom posúdenia rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky, nakoľko praktickým dôsledkom takto formulovanej rozhodcovskej doložky je skutočnosť, že spotrebiteľovi, teda povinnému je odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, ak dodávateľ podá žalobu na rozhodcovský súd. Pre povinného to znamená povinnosť podrobiť sa rozhodcovskému konaniu pred súkromnou osobou, ktorú si dodávateľ už predformuloval v zmluve a na výbere ktorej spotrebiteľ nemal žiadnu účasť. Rozhodcovská doložka v predmetnej veci, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul v predmetnom konaní podľa odvolacieho súdu znemožňuje voľbou spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu všeobecným súdom, ak dodávateľ ešte pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde. Spôsob akým bola rozhodcovská doložka koncipovaná napĺňa podmienku uvedenú v písm. q/ bodu 1 Prílohy Smernice Rady č. 93/13 EHS z 05. 04. 1993 a v ustanovení § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v tom význame, že rozhodcovské konanie bolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov zo zmluvy, čo je neprijateľné.

Odvolací súd ďalej uviedol, že podľa znenia ustanovenia § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere banky a pobočky zahraničných bánk boli povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov [§ 5 písm. i)] budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona, a to podľa § 67 ods. 1 zákona č. 510/2002 Z. z. (poznámka č. 88k/ k zákonu č. 483/2001 Z. z.). Jedná sa o súd zriadený bankami alebo pobočkami zahraničných bánk, resp. ich záujmovým združením. Z exekučného titulu ani z výpisu z Obchodného vestníka č. 49/2003 nevyplýva, že Stály rozhodcovský súd zriadený pri ROZHODCOVSKEJ, ARBITRÁŽNEJ A MEDIAČNEJ, a. s. je stálym rozhodcovským súdom zriadeným v zmysle ustanovenia § 67 zákona č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku, pričom jedine takýto rozhodcovský súd bol v zmysle zákona č. 483/2001 Z. z. oprávnený prejednávať a rozhodovať spory z bankových obchodov. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého

stupňa správne vyhodnotil dojednanú rozhodcovskú doložku ako absolútne neplatnú a správne posúdil rozhodcovský rozsudok ako nespôsobilý exekučný titul. O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie oprávnený, ktorý navrhol, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zmenil a poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, alternatívne, aby uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2. písm. a/, b/, c/ O. s. p. a § 237 písm. a/, d/, e/, f/ O. s. p. (súdy rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkom konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom) ako aj v zmysle ust. § 238 ods. 3 O. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. Podľa dovolateľa súd rozhodoval v tej istej veci kedy sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, a teda bolo rozhodnuté rozhodcovským rozsudkom. Dovolateľ považuje za neprijateľné, aby súd poprel právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, nakoľko sa nepodal návrh na začatie konania o jeho zrušení, ktorý bol podľa zákona potrebný. Za odňatie možnosti konať pred súdom a porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd dovolateľ označil skutočnosť, že mu nebolo umožnené riadne a zákonným spôsobom uplatniť jeho práva z rozhodcovského rozsudku v exekučnom konaní ako aj nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu. Podľa dovolateľa exekučný súd v exekučnom konaní vyslovil bez zákonného dôvodu právoplatné a vykonateľné rozhodnutie vydané v súlade so zákonom za nevykonateľné.

Povinný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., dovolateľom napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávneného preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania nevyplýva ani z ust. § 238 ods. 3 O. s. p., nakoľko v danej veci súd rozhodol uznesením, pričom odvolací súd nepotvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy len, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľ namieta vadu podľa § 237 písm. d/ O. s. p., t. j., že sa v tej istej veci už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Podľa § 159 ods. 3 O. s. p. len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova.

Prekážka rozsúdenej veci (*rei iudicatae*) svojou podstatou patrí k procesným podmienkam a jej existencia sa skúma v každom štádiu konania a v prípade zistenia, vedie k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec.

Z obsahu spisu vyplýva, že konaniu vo veci exekúcie oprávneného: P., proti povinnému: Z., o vymoženie 2 247,79 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn.: 12Er/142/2012 na základe rozhodcovského rozsudku zo 7. októbra 2011 sp. zn.: IIC1110256 vydaného STÁLYM ROZHODCOVSKÝM SÚDOM zriadeným pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA a MEDIAČNÁ, a. s. nepredchádzalo žiadne iné konanie na súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté. Vzhľadom na uvedené, konanie nie je zaťažené dovolateľom namietanou vadou (§ 237 písm. d/ O. s. p.).

K ostatným obsahovo rovnakým námietkam oprávneného, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jeho dovolania podaného v preskúmvanej veci sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia sp. zn. 2Oboer/85/2013, 2Oboer/105/2013, 2Oboer/55/2013, 2Oboer/30/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

1. prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná iba, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 44 ods. 1 Exekučného poriadku),

2. ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania – nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorú nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie,

3. pri skúmaní vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku je exekučný súd oprávnený riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy, len ktorá platne uzavretá rozhodcovská zmluva môže založiť právomoc rozhodcovského súdu v rozhodcovskom konaní, a teda aj vykonateľnosť rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní; súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či k návrhu na vykonanie exekúcie bol pripojený exekučný titul; pokiaľ súdy po konštatovaní o neprijateľnosti a tým aj

neplatnosti rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného, rozhodli o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, tým neodňali oprávnenému možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.),

4. skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávneného.

Tieto právne závery (viď 1. až 4.) zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade zamietnutím žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov nebola oprávnenému odňatá možnosť konať pred súdom.

Oprávnený podal dovolanie aj z dôvodu, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Uvedené dôvody oprávneného sú síce relevantnými dovolacími dôvodmi (§ 241 ods. 2 písm. b/, c/ O. s. p.) avšak iba v prípade, ak je dovolanie procesne prípustné.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom bez ďalšieho však prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia).

Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 a § 238 ods. 3 O. s. p. a dovolacím súdom neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O. s. p. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávneného v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný odmietol.

Právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo povinnému v zmysle § 243b ods. 5, § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p., t. j. podľa zásady úspechu účastníkov v dovolacom konaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky však žiadne trovy dovolacieho konania povinnému nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 30. júna 2014

JUDr. Beáta Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Ingrid Habánová